

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2019. évi szeptember hó 10. napján megtartott fellebbezési nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság az emberölés büntette miatt **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Pécsi Törvényszék 13.B.240/2017/170. számú ítéletét akként változtatja meg, hogy a Pécsi Törvényszéken Bj.II/9/2017/15-16. szám alatt nyilvántartott CD- és DVD-lemezt a nyomozati iratok mellett rendeli kezelni.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába továbbmenően beszámítja a 2019. január 25. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is.

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 30.000 forint bűnügyi költség megfizetésére.

Indokolás

A Pécsi Törvényszék a 2019. évi január hó 25. napján kihirdetett 13.B.240/2017/170. számú ítéletével vádlott büntetőjogi felelősségét a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 160.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő emberölés büntetében állapította meg. Ezért 15 év szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban, míg a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napban határozta meg. A szabadságvesztésbe beszámítani rendelte a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt. Rendelkezett a bűnjelekről, valamint az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről is.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott felmentésért, míg védője elsősorban felmentésért, másodsorban a cselekménynek a Btk. 161.§-ában meghatározott erős felindulásból elkövetett emberölés büntette szerinti minősítése és a büntetés enyhítése végett fellebbezett.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a nyilvános tárgyaláson jelen lévő képviselője útján az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

A védő a tárgyaláson a jogorvoslati indítványában foglaltakkal megegyező tartalommal szólalt fel.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság fellebbezésekkal sérelmezett ítéletét a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 590.§ (1) bekezdése alapján a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. E felülbírálat a Be. 590.§ (2) bekezdése értelmében kiterjedt az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására és az intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezésekre, az indokolás helyességére és az eljárási szabályok megtartására, illetve - a Be. 590.§ (7) bekezdése szerint hivatalból - az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekre is.

Ennek során a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Be. 592.§ (2) bekezdésének b) és c) pontjai alapján részben megalapozatlannak találta, ezért azt a Be. 593.§ (1) bekezdésének a) pontjára figyelemmel - az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, továbbá a másodfokú tárgyaláson felvett bizonyítás alapján - az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:

- az ítélet 4. oldalának utolsó előtti bekezdését azzal pontosítja, hogy a vádlott a kalapáccsal testszerte legalább 53 esetben okozott sérülést a sértettnek, melynek során a sértett fekvő helyzetbe a földre került. A vádlott a sértett bántalmazását e testhelyzetében is folytatta;
- az ítélet 8. oldal harmadik bekezdését akként pontosítja, hogy a sértett végtagsérülései pontosan meg nem határozható időben, de a koponyasérüléseket megelőzően legalább 2 órával keletkeztek, melyek a zsírembólia megindulása folytán is szükségszerűen vezethettek volna a sértett halálához a későbbiekben;
- kiegészíti a tényállást azzal, hogy a sértett bordatörései egyenként nyolc napon túl gyógyuló, súlyos sérülések, míg a testszerte elszennvedett vérbeszűrődéses sérülései egyenként nyolc napon belül gyógyuló, könnyű sérülések voltak.

A koponya sérülései azonban már önmagukban is közvetlen életveszélyes állapotot idéztek elő.

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás immár mentes a Be. 592.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a vádlott védekezésével szemben álló részében is a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

A büntető- és a büntetőeljárási jogszabályok alkalmazása szempontjából jelentős tényeket az elsőfokú bíróság a szükséges és lehetséges mértékben felderítette. A feltárt adatokat - a részbeni megalapozatlanságot eredményező kisebb hibáktól és hiányosságoktól eltekintve - a logika szabályainak megfelelően, körültekintő gondossággal elemezte, így indokolási kötelezettségének is megfelelően eleget tett.

A törvényszék bizonyítékok értékelése körében elfoglalt álláspontjával az ítélet tábla ezért teljes mértékben egyetértett, azt megismételni nem, mindössze - a bejelentett jogorvoslati kérelmek tartamára figyelemmel - az alábbiak kiemelését tartotta szükségesnek.

Az elsőfokú bíróság a tényállást alapvetően a vádlott vallomására alapítva állapította meg. Ennek során védekezésének csupán azt a részét nem fogadta el, melyet a nyomozás során feltárt objektív adatok - így a helyszíni szemle, a boncjegyzőkönyv és az orvosszakértői vélemény adatai - megcáfoltak.

A védő e körben annak a meggyőződésének adott hangot, hogy a sértett késsel, majd ezt követően

kötélből készült hurokkal felfegyverkezve támadt a vádlottra, aki emiatt jogszerűen - a saját életét és testi épségét mentve - bántalmazta a sértettet. Mivel azonban az eszközzel végrehajtott jogtalan támadás több szakaszban zajlott le, a vádlottnak számítania kellett arra, hogy az még nem fejeződött be. Erre figyelemmel a vádlott teljes joggal szállt szembe a sértettel, így magatartása a jogos védelem körét nem lépte túl.

A másodfokú bíróság a törvényszékkel és részben a fentebb kifejtett védői állásponttal egyetértett abban, hogy a vádlott védekezésével összhangban nem cáfolható a néhai sértett részéről indított jogtalan támadás a vádlott ellen. Ennek okán pedig helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a vádlott a sértett bántalmazását részben jogos védelmi helyzetben vitte véghez. Az ítéletábra álláspontja szerint azonban a jogos védelmi helyzet nem állt fenn a sértett bántalmazásának teljes ideje alatt.

Éppen a másodfokú tárgyaláson beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény kiegészítése alapján lehetett megállapítani, hogy a sértett már a fejét ért bántalmazását megelőzően, a végtagjaira és bordáira mért ütések hatására a földre került, és e sérülések egy részét is fekvő helyzetben szenvedte el.

Ez azonban kétséget kizáróan arra utal, hogy a jogtalan támadással már felhagyott, és újabb ilyen támadásra képtelen, illetve a saját maga megvédésében is jelentősen nehezített, földön fekvő sértettet bántalmazta a vádlott.

Emellett az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a testszerte ért bántalmazásokat követően, időben jelentős eltolódással mérte a három nagy erejű ütest a vádlott a sértett fejére, amikor a sértett már biztosan nem volt olyan állapotban, hogy a vádlottal szemben jogtalan támadást indítson. Ekként helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság abban a kérdésben is, hogy a vádlott a sértett koponyájára mért ütések idején már nem volt jogos védelmi helyzetben.

A túlnyomórészt helyesen megállapított tényállást ekként csupán a másodfokú eljárásban beszerzett adatokkal kellett kiegészíteni, mivel azok nem tartalmazták a bordatörések és a vérbeszűrődéses sérülések pontos gyógytartamát, továbbá azt sem, hogy a koponyasérülések folytán közvetlen életveszélyes állapot állt elő.

A sértett halála körülményeinek megállapítása körében az azonban nem bírt jelentőséggel, hogy a vádlott mobiltelefon készülékéhez illeszthető áramtöltő volt-e az elektromos hálózatba csatlakoztatva a cselekmény idején. Ezen túlmenően pedig a vádlott által indítványozott tanúk megidézése szükségtelennek bizonyult, hiszen a cselekmény elkövetésekor a helyszínen nem voltak jelen, az ott történetekről kizárólag a vádlott elbeszéléséből értesülhettek; a tényállás e tanúk nyilatkozatának beszerzése nélkül is megnyugtatóan tisztázható volt. Ezért a vádlott erre vonatkozó bizonyítási indítványait a másodfokú bíróság elutasította.

A fentiek szerint kiegészített, illetve helyesbített tényállás a Be. 593.§ (3) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen vont következtetést a vádlott bűnösségére.

Következésképpen a felmentést célzó fellebbezések nem voltak megalapozottak.

A cselekmény minősítésével kapcsolatban a védő azt az álláspontját fejtette ki, hogy a sértett részéről kivitelezett, előzetesen nem várt támadás a vádlottban olyan felfokozott érzelmi állapotot indukált, amely miatt „hirtelen szándékból” cselekedett. Erre figyelemmel a vádlott cselekményét a Btk. 161.§-ában meghatározott, erős felindulásban elkövetett emberölés körében kell minősíteni.

A másodfokú bíróság azonban nem értett egyet ezzel a védelmi érveléssel. Az élet- és a testi épség büntetőjogi védelméről szóló 3/2013. Büntető jogegységi határozat I/6. pontja szerint az erős felindulásban elkövetett emberölés megállapításához az indulat olyan - fiziológiai eredetű - magas foka szükséges, amelynek következtében az elkövető belső egyensúlya megbomlik, tudata elhomályosul és ennek folytán a megfontolás szokásos mértékének megtartása lehetetlenné válik. Amennyiben az elkövető a jogos védelmi helyzet megszűnését követően, de még a jogtalan támadás által kiváltott nagy fokú felindultságában hajtja végre az ölési cselekményét, magatartása a Btk. 161.§-ában meghatározott bűncselekmény keretei között értékelhető.

Jelen esetben azonban ennek feltételei nem állnak fenn. A vádlott tudatának át kellett fognia a sértett testszerte és a fején elszenvedett sérülései okán a halála bekövetkezésének reális lehetőségét; emellett a jogtalan támadás megszűnése és a sértett halálát okozó koponyasérülés bekövetkezése között több óra is eltelt, és a vádlott ekkor már biztosan nem állt a sértett támadásából folyó pszichikai megrázkódtatás hatása alatt. Cselekménye ezért kizárólag a Btk. 160.§-ában meghatározott emberölés büntette körében bírálható el. Az elsőfokú bíróság e körben kifejtett indokaival ezért az ítéletábra is mindenben egyetértett.

A védőnek a cselekmény eltérő minősítését célzó fellebbezése ezért nem bizonyult megalapozottnak.

Ahogy arra az elsőfokú bíróság helyesen utalt, a Kúria 3/2013. számú jogegységi határozatának II/4. pontja szerint a különös kegyetlenség fogalma alá az átlagost lényegesen meghaladó szenvedéssel járó, rendkívüli embertelenséggel, brutalitással, gátlástalanul, az emberi méltóság mély megalázásával vagy az elkövető emberi mivoltából kivetkőzve véghez vitt ölési cselekmények vonhatók. Annak, hogy a sértett eszméletlensége folytán ténylegesen elviselt-e fájdalomérzést, nincs jelentősége, mint ahogy annak sem, hogy az elkövető az öléshez eszközt használt-e. Az elkövető tudatának azonban át kell fognia a végrehajtás különös kegyetlenségét, melyre a sértett sérüléseinek számából, a bántalmazás hosszan tartó, elhúzódó voltából, a sértett szenvedéseiből, illetőleg a sértettnek a végrehajtás alatt tanúsított magatartásából vonható le következtetés.

A vádlottnak az irányadó tényállásban rögzített magatartása e minősítő körülmény egyes jellemzőit teljes egészében kimerítik, hiszen a vádlott az emberölés tipikusnak mondható eszközével - kalapács - hosszú időn keresztül, a sértett testére legalább 53 közepes erejű, a fejére pedig legalább 3 nagy erejű ütést mérve, emberi mivoltából teljesen kivetkőzve bántalmazta a sértettet.

Erre figyelemmel helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a vádlott büntetőjogi felelősségét a Btk. 160.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő, különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntetében állapította meg.

Helytállóan utalt így arra is, hogy a vádlott cselekményére irányadó büntetési tétel tíz évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés. Helyesen került meghatározásra ennek

a tanács elnöke